

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 3166/05
07.03.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Jasminke Stanojević, Vesne Popović, Mirjane Grubić i Milomira Nikolića, članova veća, u parnici tužioca AA, koga zastupa advokat AB, protiv tužene Republike Srbije, koju zastupa RJP Odeljenje u Leskovcu, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužene, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Leskovcu Gž. 2035/05 od 26.09.2005. godine, u sednici održanoj 7.03.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

PREINAČUJU SE presuda Okružnog suda u Leskovcu Gž. 2035/05 od 26.09.2005. godine i presuda Opštinskog suda u Leskovcu P. 5246/04 od 8.06.2005. godine tako što SE ODBIJA tužbeni zahtev tužioca kojim je tražio da se tužena obaveže da mu na ime naknade štete nastale u postupku izvršenja pravnosnažne presude Opštinskog suda u Leskovcu P. 5131/02 od 15.10.2003. godine i presude Okružnog suda u Leskovcu Gž. 132/04 od 26.01.2004. godine pred Četvrtim opštinskim sudom u Beogradu u predmetu I. 381/04 isplati 1.085.816,83 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.03.2004. godine do isplate, kao i zahtev za naknadu troškova parničnog postupka.

OBAVEZUJE SE tužilac da tuženom na ime troškova parničnog postupka isplati 28.800,00 dinara u roku od 15 dana.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Leskovcu P. 5246/04 od 8.06.2005. godine, usvojen je tužbeni zahtev tužioca i tuženik obavezan da tužiocu na ime naknade štete zbog manje obračunate i isplaćene domicilne kamate po stopi zemlje valute na USD na dan 24.03.2004. godine u postupku izvršenja presude Opštinskog suda u Leskovcu P. 5131/02 od 15.10.2003. godine i presude Okružnog suda u Leskovcu Gž. 132/04 od 26.01.2004. godine pred Četvrtim opštinskim sudom u Beogradu u predmetu I. 381/04 isplati iznos od 1.085.816,83 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.03.2004. godine do isplate. Drugim stavom izreke tuženi je obavezan da tužiocu na ime troškova postupka isplati 114.859,00 dinara u istom roku.

Presudom Okružnog suda u Leskovcu Gž. 2035/05 od 26.09.2005. godine žalba tuženog je odbijena i navedena prvostepena presuda je potvrđena.

Protiv pravnosnažne presude donete u drugom stepenu, tuženik je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitnih povreda parničnog postupka i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu na osnovu člana 386. ranije važećeg ZPP, koji se primenjuje na osnovu člana 491. stav 4. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", broj 125/04 od 22.11.2004. godine), Vrhovni sud je našao da je revizija osnovana.

U postupku pred prvostepenim sudom je utvrđeno da je tužiocu u postupku izvršenja pravnosnažne presude Opštinskog suda u Leskovcu P. 5131/02 i presude Okružnog suda u Leskovcu Gž. 132/04, a pred Četvrtim opštinskim sudom u Beogradu u predmetu I. 381/04, ostao neisplaćen iznos u visini od 1.085.816,83 dinara, a zbog manje obračunate i isplaćene domicilne kamate po stopi zemlje valute na USD i to na dan 24.03.2004. godine. Naime, pomenutim presudama, tužena je obavezana da tužiocu na ime naknade štete isplati 81.547 USD sa domicilnom kamatom na ovaj iznos počev od 1.12.1990. godine pa do isplate, a sve u dinarskoj protivvrednosti po najpovoljnijem kursu na dan isplate. U postupku izvršenja pred Četvrtim opštinskim sudom u Beogradu a u predmetu I. 381/04 tužiocu je utvrđena i isplaćena dinarska protivvrednost glavnog duga prema srednjem kursu pomenute valute, a ne po najpovoljnijem kursu kako je to određeno u izvršnoj ispravi, kao i u samom rešenju o izvršenju. Navedena greška učinjena od strane NBS - Odseka za prinudnu naplatu u postupku sprovođenja izvršenja, ispravljena je 5.05.2005. godine kada je tužiocu, na ime ove razlike u kursu zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 24.03.2004. godine isplaćeno 56.767,04 dinara, što nije sporno među strankama.

Tužbenim zahtevom u ovoj parnici tužilac je tražio da mu tuženi na ime naknade štete zbog manje obračunate i isplaćene domicilne kamate po stopi zemlje valute, isplati utuženi iznos. Usvajajući ovakav zahtev tužioca, sudovi su utvrdili da je tužiocu obračunata i isplaćena domicilna kamata prema stopi koja se plaća na devize na deviznim računima i deviznim štednim ulozima po viđenju, a prema stavu nižestepeni sudova domicilnu kamatu je trebalo obračunavati po kamatnim stopama na oročena sredstva preko 12 meseci. Prihvatajući nalaz i mišljenje veštaka, sudovi su zaključili da kamata po viđenju ne predstavlja naknadu stvarne ili pretpostavljene štete koju trpi poverilac zbog nemogućnosti raspolaganja sredstvima u svakom trenutku, a prema svojim potrebama kao i zbog činjenice da je pravna priroda zatezne kamate između ostalog i kaznenog karaktera

presudama, kao i zbog činjenice da je pravna priroda zatezne kamate između ostalog i različitog karaktera.

Osnovano se revizijom tuženog ukazuje da se navedeni zaključak sudova zasniva na pogrešnoj primeni materijalnog prava.

Suprotno izraženom stavu, u konkretnom slučaju nema osnova za odgovornost tužene u smislu člana 172. Zakona o obligacionim odnosima, kao posledice nezakonitog ili nepravilnog rada njenih organa. U postupku pred Četvrtim opštinskim sudom u Beogradu u predmetu I. 381/04, dozvoljeno je izvršenje protiv dužnika Republike Srbije, a na predlog poverioca, ovde tužioca, radi prinudne naplate duga, čija je visina utvrđena pomenutim pravnosnažnim presudama, na osnovu kojih je izvršenje i određeno. U pogledu kamate koja je među strankama sporna, ona je izvršnom ispravom određena i dosuđena u visini dinarske protivvrednosti domicilne kamate zemlje valute po najpovoljnijem kursu na dan isplate, počev od 1.12.1990. godine do konačne isplate, što je na dan izvršenja, 24.03.2004. godine, iznosilo 31.445,44 USD, odnosno, obračunata po srednjem kursu 1.766.324,93 dinara. Naknadnom isplatom razlike, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom, otklonjene su uočene nepravilnosti u obračunu nastale primenom srednjeg, a ne najpovoljnijeg kursa dinara, čime je u potpunosti sprovedeno određeno izvršenje. Dakle, izvršenje je sprovedeno u svemu prema izvršnoj ispravi i tužiocu kao poveriocu je isplaćen dug u visini koji je utvrđen izvršnom ispravom. Obračunavanjem domicilne kamate po stopi koja je važila na oročene štedne uloge na period preko 12 meseci, nema osnov u izvršnoj ispravi na osnovu koje je određeno izvršenje, jer presudama na osnovu kojih je izvršenje određeno, obaveza dužnika u pogledu kamate nije utvrđena na taj način. Da li je time tužilac uskraćen u svom pravu na potpunu naknadu štete koju je pretrpeo zbog neosnovanog lišenja slobode je pitanje kojim se sud nije mogao baviti u izvršnom postupku, ne samo zbog činjenice što je u pogledu naknade te štete pravnosnažno odlučeno, već i zbog toga što je to van nadležnosti suda u izvršnom postupku.

Iz napred navedenih razloga, suprotno stavu nižestepenih sudova, ne može se govoriti o nezakonitom i nepravilnom radu organa tuženog, kao osnova za naknadu štete koju tužilac traži u ovoj parnici, a koji su po oceni ovoga suda u konkretnom slučaju postupali u okviru procedure i ovlašćenja propisanih Zakonom o izvršnom postupku.

Na osnovu člana 395. stav 1. ZPP, odlučeno je kao u izreci, a tuženom su primenom člana 154. u vezi člana 166. stav 2. ZPP, dosuđeni opredeljeni troškovi u visini naknade za zastupanje na četiri održana ročišta.

Predsednik veća-sudija

Predrag Trifunović, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice,

Mirjana Vojvodić,

ljm